

Návrhy EK ke sladování pracovního a soukromého života

2. kolo konzultací sociálních partnerů

V rámci programu REFIT (programu pro účelnost a účinnost právních předpisů) stáhla Evropská komise návrh na revizi směrnice o mateřské dovolené (2008) vzhledem k její neprůchodnosti v Radě a rezistenci členských států, pokud jde o prodloužení její délky a náhrady ve výši 100 %. Komise tak učinila nejen proto, že délka mateřské dovolené se v řadě zemí postupně zvyšuje, ale hlavně proto, jak uvedla komisařka Věra Jourová ve své cestovní mapě ze srpna 2015 „**Nový začátek k řešení výzev vyváženosti pracovního a soukromého života pracujících rodin**“, že pro zvýšení účasti žen na trhu práce je zapotřebí zvolit nový komplexnější přístup a kombinaci legislativních a nelegislativních nástrojů.

V listopadu 2015 zahájila Evropská komise 1. kolo konzultací s evropskými sociálními partnery podle článku 154 (3) Smlouvy o fungování EU, po které následovala také širší veřejná konzultace.

Evropské organizace sociálních partnerů se sice shodly na tom, že není potřeba vytvářet novou legislativu. Nicméně odbory jsou nakloněny zlepšování či revizi stávajících opatření a jsou připraveny vyjednat o návrzích Evropské komise. **Zaměstnavatelé výslovně vystupují proti vytváření nové legislativy a vyjednat nechtějí. Zaměstnavatelé navíc vyzvali Komisi k hlubší analýze situace v rámci EU. To je tedy status quo před další krokem konzultačního procesu.**

Dne 12. 7. 2016 Komise otevřela druhé kolo konzultací podle článku 154 (4) Smlouvy o fungování EU a očekává reakci Evropských sociálních partnerů ve lhůtě šesti týdnů.

Komise se domnívá, že je naprosto oprávněné pokračovat v úsilí na úrovni EU, neboť některé členské státy nepřijaly na národní úrovni další opatření podporující vstup žen, rodičů nebo osob pečujících o závislou osobu na trh práce, nebo tato opatření jsou nedostatečná. Navíc členské státy jsou mnohdy rezistentní přijímat taková opatření vzhledem ke krátkodobým administrativním a finančním nárokům a ignorují dlouhodobý přínos. **Komise tedy podporuje kombinaci legislativních a nelegislativních aktivit.** Komise přináší možná řešení, pokud jde o mateřskou dovolenou, otcovskou dovolenou, rodičovskou dovolenou, dovolenou pro péči o závislé osoby a flexibilní pracovní úvazky.

Komise tedy bude i nadále využívat otevřenou metodu koordinace, mechanismus evropského semestru a specifických doporučení. Ve svém průvodním dokumentu ke konzultaci proto přináší návrhy na modernizaci či novou legislativní úpravu na úrovni EU těchto institutů:

- **Směrnice o mateřské dovolené:** půjde zejména o rozšíření ochrany těhotných žen, žen po porodu a žen na mateřské dovolené proti propouštění, zlepšení podmínek pro kojící ženy.
- **Otcovská dovolená:** Úprava otcovské dovolené na úrovni EU. Jednalo by se o krátkou nepřenositelnou dovolenou pro otce v době po narození či adopci dítěte. Některé členské státy mají již úpravu pokrývající několik dnů až několik týdnů. Bude třeba zvážit, zda otcové budou pobírat náhradu mzdy ve výši nemocenských dávek nebo ve výši 100 %.

- **Rodičovská dovolená:** Evropští sociální partneři již mají uzavřenou společnou dohodu, která byla překlopena do sekundární legislativy EU – směrnice o rodičovské dovolené. Revize směrnice by tedy měla respektovat autonomii sociálních partnerů. Možná úprava by kladla důraz zejména na flexibilitu, s jakou by si rodiče mohli vybírat rodičovskou dovolenou, výši dávek a délku jejich pobírání, a délku nepřenositelného období. Komise konstatuje, že výše nákladů spojených s těmito opatřeními by závisela na rozsahu práv pracovníků využívat tuto formu dovolené.
- **Dovolená spojená s péčí o závislou osobu:** Půjde o péči o osoby nad 12 let a osoby nemocné, s postižením, staré a nemohoucí. To je průlomový návrh. Členské státy řeší na národní úrovni tyto naléhavé rodinné události institutem tzv. *force majeure*. Pro další jednání je třeba se zaměřit na délku takovéto dovolené, flexibilitu v jejím vybírání a na to, zda bude neplacená, plně placená nebo ve výši nemocenských dávek.
- **Flexibilní formy práce:** Až doposud bylo sjednání flexibilních forem či flexibilní úpravy pracovní doby spojeno se souhlasem zaměstnavatele. Komise nyní zvažuje návrh, kdy by toto právo zaměstnance bylo legislativně zakotveno.

Sdělení k zahájení konzultace doprovází analytický dokument, který přináší podrobnější výsledky prvního kola konzultace, definuje problém, dává přehled o legislativních nástrojích na úrovni EU a na národních úrovních a zdůrazňuje přidanou hodnotu iniciativ na úrovni EU.

Svaz průmyslu a dopravy ČR nyní všechny navržené alternativy Komise analyzuje a připravuje vstup pro vypracování společné reakce BusinessEurope - Konfederace evropského podnikání, jednoho z Evropských sociálních partnerů.

V případě potřeby dalších informací se obraťte na Ing. Vladimíru Drbalovou (vdrbalova@spcr.cz).

Vladimíra Drbalová
zástupkyně ředitele Sekce mezinárodních vztahů